

343.1
(497.11) 054.5

ИСТАРСТВО ПРАВДЕ
А СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

ГЛАВА IX и X

КРИМИНАЛНОГ
(КАЗНИТЕЛНОГ) ЗАКОНИКА
ЗА КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

ИЗДАЊЕ МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ

БЕОГРАД

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА КРАЉЕСТВА С. Х. С.

1919

587

Уведено у нови инвентар бр. 2344/11
1 јануара 1942 год.
Београд
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
КРАЉЕВСТВА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

ГЛАВА IX и X.
КРИМИНАЛНОГ
(КАЗНИТЕЛНОГ) ЗАКОНИКА

ЗА КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

ИЗДАЊЕ МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ

БЕОГРАД
ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА КРАЉЕВСТВА С.Х.С.
1919

У име
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

ПЕТРА I
по милости Божјој и вољи народној
Краља Срба, Хрвата и Словенаца
а на основу овлашћења (члан 53. Устава)
ЊЕГОВОГ КРАЉЕВСКОГ ВИСОЧАНСТВА

Александра Наследника Престола

МИНИСТАРСКИ САВЕТ
Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца

На предлог Министра Правде решио је
и решава:

да се законска снага глава IX и IX »кри-
миналног (казнителног) законика за Кра-
љевину Србију» прошири на цело подручје
Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца. У
свима §§ има израз Србин замењује се са
грађанин, а српски и Србија са Краљевства
Срба, Хрвата и Словенаца и Краљевство
Срба, Хрвата и Словенаца.

Министар Правде нека изврши овај указ.

Бр. 2092.
22. фебруара 1919. године
Београд.

Министар Правде,
М. Н. Трифковић, с. р.

Дир. бр.
38538

Председник Министарског Савета,
Заступник
Министра Иностраних Дела,
Стој. М. Протић, с. р.

Потпредседник Министар Савета
Заступник Министра за Шумарство
и Рударство,
Др. Корошец, с. р.

Министар Правде,
М. Н. Трифковић, с. р.

Министар Трговине и Индустрије,
Ст. Д. Рибарац, с. р.

Министар Просвете,
Љуб. М. Давидовић, с. р.

Министар Саобраћаја,
Велислав Н. Вуловић, с. р.

Министар Грађевина,
М. Капетановић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Св. Прибићевић, с. р.

Министар Финансија,
Др. М. Нинчић, с. р.

Министар Пошта и Телеграфа,
Др. Лукинић, с. р.

Министар Војни и Морнарице,
Бенерал,
Мих. Рашић, с. р.

Министар Пољопривреде,
Заступник Министра Исхране и
Обнове Земље,
Др. Петричић, с. р.

Министар Вера,
Алауповић, с. р.

Министар без Портфеља,
Милосав Раичевић, с. р.

Министар за Социјалну Политику,
В. Кораћ, с. р.

Министар
Припреме за Уставотворну
Скупштину и Изједначење Закона
Др. Крамер, с. р.

Министар за Народно Здравље
Др. Урош Круљ, с. р.

ГЛАВА ДЕВЕТА

О злочинствима и преступљењима противу Отачества, владатеља и устава.

§ 83. Грађанин, који са страним правитељством у сношење ступи, да ово на рат противу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца наведе, да се као издајник отечества казни робијом од десет до двадесет година.

Ако је чрез то рат заиста противу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца поведен, да се казни са двадесет година робије.

§ 84. Грађанин, који у време рата, који се противу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца води, прими се службе у непријатељској војсци и противу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца или његових сајузника бори, да се казни као издајник са двадесет година робије.

Грађанин, који је пре у туђој војеној служби био, па и даље, пошто је рат противу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца поведен, у тој служби остане и противу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца или његових сајузника бори се, да се казни робијом од три до десет година.

Ако у овом другом случају буде олакшавајућих околности, то ће се казнити место робије затвором од три до десет година.

§ 85. Грађанин који, докле рат противу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца траје, силу непријатељску са знањем потпомаже, или војси Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца или његових сајузника штету наноси, да се казни робијом до двадесет година.

У следујућим случајима да се казни са двадесет година робије учинитељ ако:

а., учини да тврдиње, богази, чувана места или друге утврђене или обранитељне тачке, Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца или сајузничка војска, или поједини официри или војници непријатељу у руке дођу.

б., ратне лађе, касе, оружнице, магацини или друго спремљено оружје, муниција и проче ратне потребе, учини да у непријатељске руке дођу, или их утамани или неупотребљивим учини;

в., непријатељу људе доводи, или војнике Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца или његових сајузника наведе да непријатељу прелазе;

г., планове ратних операција, планове тврдиња или утврђених места непријатељу саопшти;

д., непријатељу шпијунира или непријатељске уводе (шпионе) прима, прикрива или им помаже, или

е., буну међу Краљевства Срба, Хrvата и Словенаца или сајузничким војницима подигне.

§ 85. а. Ко за време мира, ратне опасности или мобилизације неовлашћено чини сазнање или прибави цртеже, описе или друга извешћа о војним тврђавама или утврђењима или о плановима ратних операција и кретању војних трупа, или у опште о предметима и мерама, које се односе на рат или војну одбрану државе, а за које постоји интерес државе да се у тајности чувају (уходи), казниће се робијом до десет година.

Ко ово врши у намери да од тога учини саопштење: у мирно доба каквој страној држави, или њеним агентима, казниће се робијом до двадесет година, а за време рата непријатељској или каквој страној држави или њеним агентима казниће се смрћу.

Смртном казном казниће се и учиниоци дела из § 85. Казненог Законика.

§ 85. б. Ко за време рата, ратне опасности или мобилизације објави планове ратних операција, тврђава или утврђених места или кретање трупа или у опште мере, које се односе на рат или војну одбрану државе, а за које постоји интерес државе да се у тај-

ности чувају, казниће се робијом до двадесет година.

Ко ово учини за време мира казниће се затвором од пет до десет година.

§ 85. в. Ко држи писмоносне голубове или предузме какве мере ради извешћа страној држави или њеним агентима о војној одбрани државе, казниће се затвором, а ако ради у време рата казниће се робијом до пет година.

Ко ухвати оваквог голуба па га не преда општинској, полицијској или војној власти, или ко сазна за ове мере, па о њима не извести полицијску власт, казниће се затвором до годину дана.

§ 86. Робијом од пет до двадесет година казниће се онај ко:

а., тајне државе или таква документа и извешћа о предметима, за које зна да интерес државе захтева да се у тајности чувају, изда или саопшти страној влади или њеним агентима или их објави;

б., планове ратних операција, тврђава или утврђених места, или извешћа о кретању трупа или у опште о предметима и мерама које се односе на рат или војну одбрану државе, за које зна да интерес државе захтева да се у тајности чувају, изда или саопшти страној влади или њеним агентима;

в., на штету Краљевства Срба, Хrvата и Словенаца уништи, преиначи или прикрије

документа или доказе у опште о односима Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца према којој страној држави, или то учини с документима у опште о државним тајнама;

г., на штету Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца сврши поверени му државни посао са каквом страном владом.

Ако је то учињено из нехата, учинилац ће се казнити затвором.

§ 87. За предузеће које иде на то:

а., да владајући Краљ или Престолонаследник буде убијен, затворен или да се непријатељу у руке преда или за владу неспособним учини, или да се ма на који било начин из земље уклони;

б., да ма који члан Краљевског Дома буде убијен, слободе лишен или из земље прогнан или да се непријатељу у руке преда;

да се кривац, као издајник, казни смрћу.

§ 87. а. За предузеће које иде на то:

а., да зе закони ред наследства или Устав земаљски насиљно промени, или владалац спречи да врши уставна права;

б., да се област Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца или неки део споји са страном државом, или један део од целога отргне;

да се кривац, као издајник, казни робијом од петнаест до двадесет година.

§ 87. б. Предузећа означена у претходним §§ 87. и 87. а. сматрају се за свршена кад су предузета дела којима се злочина намера непосредно у извршење привести има.

§ 88. Ако су два или више лица извршење издајничког предузећа (§ 87.) уговорила, али дела у последњој тачки преидућег параграфа још започета нису, онда ће се та лица казнити робијом од пет до двадесет година.

Ако има олакшавајућих околности, да се казни затвором од три до пет година.

§ 89. По предидућем § 88. казниће се и онај, који би за припремање издајничког предузећа или са страним правитељством упутио се, или би од државе поверену му власт злоупотребио, или на ту цел људе врбовао, или оружију упражњавао.

§ 90. Ко јавно, речма, печатаним или непечатаним писменим саставом позива на дела, која се по последњој тачки § 87. као издајничко предузеће казнити имају, ако је то без средства остало, да се казни робијом до пет година.

Свако друго дело којим се припрема издајничко предузеће да се казни робијом до пет година.

§ 91. Грађанин који тужи грађанина түнској власти обилазећи своју власт, а зна

да му је ова надлежна, да се казни у новцу до 300 талира. А грађанин који противу своје земаљске власти, или закона или пресуда земаљским судовима изречених тражи у туђина заштиту или помоћ да се због самог овог дела казни у новцу од триста до хиљаду талира или затвором од једне до пет година.

§ 91. а. Ко делом учини насиље лицу владајућег Краља, да се казни смрћу.

Ако има олакшавајућих околности, онда ће се казнити робијом до двадесет година.

Ко то исто учини спрам Краљице. Престолонаследника, (или) Родитеља Краљевих, оба или спрам појединог, и у опште на спрам предака и потомака владајућег Краља у правој линији, да се казни робијом од три до десет година; а ако има олакшавајућих околности, затвором од једне до пет година.

§ 91. б. Ко речма, печатаним или непечатаним писменим саставом, ликовима или ма каквим изображењима или знацима увреди владајућег Краља, или иначе ма што предузима или говори из чега се мрзост на њега породити или чиме се он подсмеуху или презрењу изложити може, да се казни затвором од једне године до пет година.

Ко то исто учини спрам Краљице, Престолонаследника, (или) Родитеља Краљевих, оба или спрам појединог, и у опште на спрам предака и потомака владајућег Краља у пра-

вој линији, да се казни затвором од једног месеца до две године.

Ако је то учињено спрам намесника краљевског достојанства, свију или спрам појединога од њих, кривац да се казни затвором од једног месеца до две године.

Увреде у овом параграфу казане само ће се по одобрењу или на заповест Министра Унутрашњих Дела у судско ислеђење и суђење предузимати.

У место прописаних овим законом казни, кривац да се за увреду владајућег Краља казни затвором од три до десет година, а за увреду Краљице, Престолонаследника и Краљевих Родитеља као и предака и потомака владајућег Краља у правој линији, кривац да се казни затвором од једне до пет година.

Казне ове ни у ком случају не могу се спустити испод најмање мере.

§ 91. в. Ко речма, печатаним или непечатаним саставом напада или излаже подсмеуху или презрењу уставна права владајућег Краља, закони ред престолног наслеђства, или постојећу форму владе, да се казни затвором од три до десет година.

Ко на исти начин напада или излаже подсмеуху или презрењу правне установе: породицу (фамилију), брак или својину (сопственост), да се казни затвором од три месеца до пет година.

ГЛАВА ДЕСЕТА

О злочинствима и преступлењима противу закона, власти и јавног поретка.

§ 92 Ко јавно позива или дражи на непокорност према законима, уредбама или законим наредбама власти, или који дела, коју су законом за злочинства или преступлења означења, јавно правда и хвали, да се казни у новцу до три хиљаде динара или затвором од једне до пет година.

§ 93. Ко на чиновника или званичника државног или општинског, или служитеља правитељственог или општинског, који је одређен или позван да изврши законе или пресуде или решења или наредбе судејске, или законе наредбе полицајних или других земаљских власти, при званичном раду делом нападне, или му претњом или силом противстане, да се казни затвором од два месеца до две године.

Иста ће казна бити ако је ово преступлење учињено према људима који су позвани чиновнику или служитељу у помоћ, или су одређени или позвани да као вештаци или сведоци у каквом послу учествују.

§ 94. Ко какво надлежателство или чиновника силом или претњом принуди, да какво

званично дело учини, или да не учини, да се казни затвором од три месеца до четири год.

И покушај се овде казни.

§ 95. Ако се више људи стеку па заједнички учине које од казаних у §§ 93. и 94. преступлења, да се казни затвором до пет година; но они саучасници који би се у злостављање у наведеним параграфима напоменутих лица упустили, могу се и до пет година робије казнити, ако не би ово злостављање већег значења било.

Ако се овакова гомила, пре него што је поступак њен какво дејство произвео, својевољно или на просту опомену власти разиђе или стиша и у ред дође, да се казне само коловође затвором до две године, при чему ће се као олакшавајућа околност узети, ако је који од њих и сам помагао да се људи стишају.

§ 96. Ако се при грађењу путова или у опште при отправљању каквих државних или општинских послова више њих изрујају и слошкни од рада престану, па било да оду кући или да онде остану, али неће да раде никако, или неће да онако и онуда, како и куда им власт каже, па су у тој својој непослушности остали и онда пошто су од своје власти опоменути, да се казне коловође затвором од три до шест месеци, а остали од једног до три месеца.

§ 97. Ко војнику или грађанина кад га закон под барјак позива подговара да не следује позиву, или да откаже покорност заповедницима, да се казни затвором до годину дана.

Ако војника Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца наведе да из војниства побегне (дезертира) или његово бегство навалично потпомаже, исто тако ко грађанина у страну војену службу примамљује (врбује), или таковог доводи онима, који за страно војниство ћуди примамљују, да се казни затвором од три месеца до три године.

И покушај се овде казни.

§ 98. Ко намерно ослободи лице које се у затвору или притвору нахида, исто тако ко намерно лице, које је каквом чиновнику, служитељу или коме другом предано, да над њим надзирава, или да га под стражаром чува, или да га стражарно куда прати или спроводи, испод надзирања и власти овога истргне и ослободи, да се казни затвором од једног месеца до две године; но ако је он таквог силом отео и ослободио, робијом до пет година.

И покушај се овде казни.

§ 98. а. Затвором од једног месеца до две године да се казни, ко побегшег осуђеника, или испод стражарног спровода или притвора полицајног или судског побегше окривљавано

лице код себе прими и од власти крије, или му ма чим и ма у чему помаже да власти у руке не дође,

§ 99. Ко апсеника који му је предат да га стражарно чува или прати навалице отпусти, или му ма чим на руку учини да побегне, да се казни затвором од једног месеца до три године. Ако је апсеник побегао због самог небрежења (нехата) стражарећег лица, то ће се ово казнити затвором до шест месеци.

§ 100. Ако се апсеници у апсанском заведењу или иначе у апсу или изван апсанског заведења на каквом раду налазећи се, узрујају, па насиљно из апса изиђу, или се иначе својим надзиратељима или чуварима успротиве, или ове принуде или принудити покушају, да што учине или да што не чине, да се казне затвором до три године.

Они пак саучасници који би и само насиље према лицама учинили или би апсану или у опште зграду у којој се затворени налазе насиљно провалили, да се казне робијом до четири године — у колико не би дело у већи род крвица прелазило, — учињену штету да накнаде.

Ако би само један апсеник наведене противузаконитости учинио, да се казни за дела у првој тачки изложена затвором до две године, а за дела у другој тачки изложена робијом до три године.

Казне ове изрицаће се одвојено од оних казни за дела због којих је кривац у затвору, и бој ће се извршити одмах, а затвор или робија пошто буде издржана или опроштена казна за дело због кога је у затвору.

§ 101. Ко немајући власти, наоружане гомиле људи скупља, или таквима заповеда, или људе, о којима зна да су недозвољеним начином скупљени, или у опште људе, наоружава или каквим војеним потребама снабдева, без да на то дозвољење од власти има, да се казни затвором до две године; а онај који у таквој наоружаној гомили учествује затвором³³, до годину дана.

§ 102. Участник друштва, које би своје суштствовање, своју цељ или своје устројење од постојећег у земљи правитељства крило, или које би за цељ и задатак имало буди какве мере правленија, које би ово у земљи предузимало, као и извршење закона, неизаконим средствима сметати, осуђењавати и обеснажавати, да се казни затвором до две године, а коловође затвором од шест месеци до три године.

§ 103. Ко јавним поврђивањем измишљених или изопачених ствари, или јавним опорочавањем и исмејавањем уређења државних или законих наређења власти или поједних чиновника ове мрзости и презрењу

излаже, или важност њихову побија, или у осталима неповерење према реченим уређењима и наређењима подиже; исто тако ко јавно једну класу житељства противу друге на мраост и презрење дражи, да се казни у новцу од двеста до три хиљаде динара, или затвором од три месеца до три године.

Но јавно усмено или писмено излагање недостатака и погрешака каквог закона, уредбе или наредбе, или пресуда или решења судејских, као и научно претресање и критизирање ових, не подлежи казни, уколико се не би из форме изражaja вређајућа намера обелодањавала.

§ 104. Ко речма, печатаним или непечатаним писменим саставом, ликом или ма каквим другим изображењем или знацима увреди какво надлежатељство или политичко тело, или чиновника или званичника државног, или поротника, или изабранога судију, сведока или вештака, или јавног служитеља приликом званичног рада, или и изван места надлежатељства но у смотрењу званичног рада, или смотрењу званичног рада у опште, да се казни затвором од месец дана до две године. Исто тако да се казни и онај који то учини спрам Народне Скупштине или појединих чланова њених или спрам изборне скупштине или бирачког одбора или појединих одборника његових.

Ако би увреда садржавала клевету, може се казнити до три године затвора.

У свима овде изложеним случајима увреде јавних надлежатељства, политичких тела или наведених лица, може полицијна власт сама и без тужбе увређенога кривце суду на осуђење предавати.

§ 104. а. Ко се за чиновника издаје или предузима и ради послове, за које је само чиновник по сили свога звања овлашћен, да се казни затвором од петнаест дана до једне године.

§ 104. б. Ко неимајући права носи чиновничку униформу или друге чиновничке знаке, или ордене и друге знаке почасти, или узима на себе титуле или достоинства, или узима и служи се туђим именом, да се казни новчано до педесет талира, или затвором до три месеца.

§ 104. в. Ко документе, акта, званичне протоколе, регистре или друге предмете, који се на каквом јавном месту чувају, или су унекаквом званичнику на чување предани, уничти или прикрије, да се казни затвором од једног до осамнаест месеци, уколико не би у поједином случају дело у већи род кривица прелазило.

Ако је то из користољубља учињено, осудиће се и на губитак грађанске части.

§ 104. г. Ко самовласно и намерно сломи, поквари или отцепи званични печат, који је од каквог јавног надлежатељства, чиновника или јавног служитеља ударен да ствари запечати, или да их означи или узапти, да се казни затвором до шест месеци.

§ 104. д. Ако би чиновник, званичник или служитељ при званичном раду противузеаконо, и ненадлежно и неправилно поступио, и тиме повода дао, да се ко учини повиним напред казаних казнимих дела, то ће таково поступање чиновника или служитеља, служити кривцу за олакшавајућу околност.

Но суд може по околностима овакво поступање од стране чиновника или служитеља и као извињавајућу околност узети, и тако обвињеног од сваке казне ослободити.

§ 104. е. Онај који као сведок, вештак или поротник буде позван па наведе какав узрок извиђења, за који се доцније сазна да је лажан, казниће се од осам дана до два месеца затвора.

Но ова осуда која би била изречена због тога што је ко навео лажан узрок извиђења не искључује ону осуду, по којој се над ким због недоласка изрече новчана казна.

ЗВЕЗДА